

Arkivsak-dok. 26/18209-1
Saksbehandler Silje Louise Jarild Waters

Saksgang	Møtedato	Sak nr.
Eldrerådet 2023 - 2027	15.10.2026	
Hovedutvalg for kultur og oppvekst 203-2027	20.10.2026	
Formannskapet 2023-2027	29.10.2026	
Bystyret 2023-2027	12.11.2026	

Etablering av Sarpsborg frivilligsentral som stiftelse

Innstillingssak.

Medsaksbehandlere: Henrik Eurenus, Patrycja Korpalska, Knut-Jørgen Johansen, Harald Nicolaisen

Kommunedirektørens innstilling:

1. Sarpsborg frivilligsentral etableres som en stiftelse med oppstart tidligst mulig i 2027.
2. Stiftelsen opprettes med Sarpsborg kommune, LO i Sarpsborg og Rakkestad, Sarpsborg kultur- og musikkråd og Kulturhuset Gleng som stiftere.
3. Forslag til vedtekter og stiftelsesdokument for stiftelsen Sarpsborg frivilligsentral godkjennes slik de fremkommer av vedlegg 1 og 2.
4. Samarbeidsavtale mellom Sarpsborg kommune og Sarpsborg frivilligsentral vedtas i henhold til vedlegg 3.
5. Det avsettes 100 000 kroner i stiftelseskapital til etablering av ny frivillighetssentral. Midlene finansieres fra tidligere avsatte fondsmidler.
6. Det legges foreløpig til grunn oppstartskostnader på 200 000 kr i 2027. Kommunedirektøren fremmer forslag om bevilgning når mer nøyaktig beregning foreligger.
7. Dagens økonomiske ramme for driften av Sarpsborg frivilligsentral videreføres som driftstilskudd til stiftelsen. Løpende administrative kostnader til drift av sentralen skal dekkes innenfor denne rammen.
8. Bevilgningen til husleieutgifter økes fra 100 000 til 200 000 kroner for henholdsvis Sarpsborg frivilligsentral og Sarpsborg Øst frivilligsentral vurderes innarbeidet i budsjett og handlingsplan 2027-2030.

Vedlegg:

Samarbeidsavtale mellom Sarpsborg kommune og Sarpsborg frivilligsentral utkast
STIFTELSESDOKUMENT utkast
Kartlegging (Due Diligence)

Sammendrag:

Sarpsborg frivilligsentral er vedtatt omdannet fra kommunal virksomhet til en selvstendig stiftelse, etter vedtak i bystyret 14. desember 2023. Vedtaket la grunnlaget for det videre arbeidet med organisering, etablering av styre og samarbeid med kommunen. Dette arbeidet er nå i sluttfasen, og denne saken omhandler forslag til samarbeidsavtale, stiftelsesdokument og vedtekter. Stiftelsen opprettes med Sarpsborg kommune, LO i Sarpsborg og Rakkestad, Sarpsborg kultur- og musikkråd og Kulturhuset Gleng som stiftere.

Formålet med endringen i organisasjonsform har vært å styrke frivillighetens eierskap, ansvar og handlingsrom, samtidig som kommunen fortsatt skal være en tydelig og langsiktig samarbeidspartner.

I Handlingsplan og budsjett 2027–2030 må det avsettes 100 000 kroner i stiftelseskapital. Det må også innarbeides inntil 200 000 kroner til oppstartskostnader i 2027, samt nødvendige midler til økte leieutgifter. De løpende administrative kostnadene forutsettes dekket innenfor stiftelsens ordinære driftstilskudd.

Det ligger i dag 100 000 kroner per frivilligsentral i den økonomiske rammen til å dekke leieutgifter for begge frivilligsentraler. For å sikre mer forutsigbare rammer for Sarpsborg frivilligsentral og Sarpsborg Øst frivilligsentral foreslår kommunedirektøren å øke bevilgningen til 200 000 kroner per sentral. Kommunens utgifter øker dermed med 200 000 kroner årlig. Økningen skal bidra til å gi sentralene et bedre økonomisk grunnlag for egnede og stabile lokaler.

Ved overgangen til stiftelse er intensjonen å videreføre dagens økonomiske ramme til Sarpsborg frivilligsentral.

Kommunedirektøren anbefaler at den videre virksomhetsoverdragelsen tar utgangspunkt i det vedlagte due diligence-dokumentet, med avklaringer om økonomiske rammer, lokaler, inventar, utstyr, øvrige eiendeler og ansatte.

Utredning:

Sarpsborg frivilligsentral drives i dag som en del av Sarpsborg kommune. Sentralen er en åpen lavterskel møteplass som legger til rette for frivillig innsats, aktivitet, deltakelse, mestring og fellesskap. Frivilligsentralen var organisert som et kommunalt foretak i perioden 2005-2016, og har siden 2017 vært en del av kommunens linjedrift, underlagt virksomhet kultur.

Spørsmålet om fremtidig organisering ble behandlet av bystyret 14. desember 2023. Bystyret vedtok at Sarpsborg frivilligsentral skulle opprettes som stiftelse når nødvendige forutsetninger var på plass. Det ble særlig lagt vekt på at et tilstrekkelig antall frivillige organisasjoner og/eller enkeltfrivillige måtte være villige til å delta i styret, slik at stiftelsen fikk et varig grunnlag for drift.

Bystyret la samtidig til grunn at samarbeidsavtalen mellom Sarpsborg kommune og stiftelsen, samt bevilgning til stiftelseskapital, skulle behandles i en egen politisk sak. Denne saken følger opp dette vedtaket. Bakgrunnen for vedtaket var behovet for tydeligere lederroller og ansvarsforhold, en mer selvstendig rolle for frivilligheten og tilpasning til statlige krav om at frivilligheten skal ha innflytelse på innhold og drift av frivilligsentralen.

Sentralen har et bredt aktivitetstilbud, om lag 50 registrerte frivillige og en bemanning på rundt 1,4 årsverk. Aktivitetene gjennomføres både i sentralens egne lokaler og på andre arenaer i kommunen. Frivilligsentralen har de senere årene videreutviklet sitt aktivitetstilbud og styrket sitt arbeid innen inkludering, folkehelse og frivillig deltakelse. I 2026 mottok sentralen prosjektmidler fra Østfold fylkeskommune til nye tiltak.

Det har over tid vært dialog mellom kommunen og aktuelle interessenter om den videre organiseringen. Interesserte medstiftere er LO Sarpsborg og Rakkestad, Sarpsborg kultur- og musikkråd og Kulturhuset Gleng, sammen med Sarpsborg kommune.

Som del av det videre arbeidet er det gjennomført en due diligence-kartlegging. Kartleggingen viser at frivilligsentralen i dag mottar administrative støttefunksjoner gjennom kommunens ordinære organisasjon. Dette omfatter blant annet økonomi- og lønnstjenester,

IKT, forsikringer, internkontroll og andre støttefunksjoner. Ved etablering av en selvstendig stiftelse må disse funksjonene etableres på annen måte, enten gjennom egne løsninger eller ved kjøp av eksterne tjenester. Dette vil medføre økte administrative kostnader sammenlignet med dagens organisering.

Frivilligsentralen disponerer i dag 1,4 årsverk. Bemanningen består pr. i dag av midlertidig ansatte.

Økonomiske forhold

Overgangen til en selvstendig stiftelse vil medføre engangskostnader i etableringsfasen og nye administrative kostnader. Samtidig er intensjonen å videreføre dagens økonomiske ramme for Sarpsborg frivilligsentral som et årlig driftstilskudd til stiftelsen.

Stiftelseskapital

På bakgrunn av due diligence-kartleggingen anbefaler kommunedirektøren at det avsettes 100 000 kroner i stiftelseskapital. Beløpet finansieres fra tidligere avsatte fondsmidler og utbetales når stiftelsen er etablert i 2027.

Oppstartskostnader

Etableringen av Sarpsborg frivilligsentral som stiftelse medfører oppstartskostnader i 2027. Dette gjelder blant annet registrering av stiftelsen, etablering av regnskaps-, lønns- og bankløsninger, forsikringer, IKT-løsninger og nødvendig datautstyr, samt ekstern regnskapsføring og fakturabehandling. Det vil også påløpe enkelte praktiske kostnader knyttet til overføring av inventar og utstyr.

Oppstartskostnader 2027	Foreløpig anslag
Registrering av stiftelsen	3 883 kr
Regnskaps-, lønns- og bankløsninger	10 000–15 000 kr
Forsikringer og nødvendige avtaler	5 000–10 000 kr
IKT – e-post, telefoni, nettside og programvare	10 000–15 000 kr
Datautstyr – PC-er, skjermer, mini-PC og telefoner	62 000–79 000 kr
Overføring/flytting av inventar og utstyr	5 000–10 000 kr
Ekstern regnskapsføring og fakturabehandling i oppstartsåret	70 000–80 000 kr
Samlet anslag	inntil 200 000 kr

Kommunedirektøren anbefaler på denne bakgrunn at det legges til grunn at det vil påløpe om lag 200 000 kroner i oppstartskostnader i 2027. Endelig behov avklares gjennom det videre etableringsarbeidet. Kommunedirektøren fremmer forslag om bevilgning når en mer presis beregning foreligger. Det kan være behov for å foreslå en bevilgning fra formannskapetets tilleggsbevilgningsfond.

Administrative kostnader

Som selvstendig stiftelse vil Sarpsborg frivilligsentral få administrative kostnader som i dag i hovedsak ivaretas gjennom kommunens støttefunksjoner. Dette gjelder blant annet ekstern regnskapsføring og fakturabehandling, regnskaps- og lønssystemer, banktjenester, forsikringer, IKT, telefoni og øvrige nødvendige avtaler. De årlige administrative kostnadene er foreløpig anslått til om lag 100 000–125 000 kroner.

Sarpsborg Øst frivilligsentral har i dag samme økonomiske driftsramme som den kommunale frivilligsentralen og dekker tilsvarende administrative kostnader innenfor egen ramme.

Kommunedirektøren anbefaler derfor ikke en særskilt økning i driftstilskuddet for å dekke disse kostnadene. Det legges til grunn at Sarpsborg frivilligsentral etter overgangen til

stiftelse og fra 2028 dekker de løpende administrative kostnadene innenfor det ordinære driftstilskuddet, på samme måte som Sarpsborg Øst frivilligsentral.

Leieutgifter

Det er i dag avsatt 100 000 kroner per frivilligsentral til leieutgifter. Due diligence-kartleggingen viser at Sarpsborg frivilligsentral har behov for både kontorarealer, møte- og aktivitetsrom, verksted og lagerfunksjoner. Lokalene benyttes også av andre frivillige organisasjoner og grupper.

Kommunedirektøren anbefaler at bevilgningen til leieutgifter økes med 100 000 kroner, fra 100 000 til 200 000 kroner per frivilligsentral. Dette gjelder både Sarpsborg frivilligsentral og Sarpsborg Øst frivilligsentral og innebærer en samlet årlig økning på 200 000 kroner.

Driftstilskudd

Ved overgangen til stiftelse er intensjonen å videreføre dagens økonomiske ramme for Sarpsborg frivilligsentral som et årlig driftstilskudd til stiftelsen. Dagens ramme utgjør 991 000 kroner. Dette skal bidra til forutsigbarhet og kontinuitet i driften ved overgangen til ny organisasjonsform.

Sarpsborg Øst Frivilligsentral mottar et tilsvarende årlig driftstilskudd. Tilskuddsnivået er dermed likt for begge frivilligsentralene.

Vurdering

En selvstendig stiftelse vil gi frivilligheten et tydeligere ansvar for utvikling og drift av Sarpsborg frivilligsentral. Dette er i tråd med ønsket om at arbeidet skal skje på frivillighetens premisser, samtidig som kommunen fortsatt er en forutsigbar samarbeidspartner og bidragsyter.

En stiftelse er en selvstendig juridisk enhet som "eier seg selv" og reguleres av stiftelsesloven. Stiftelsen skal ha et styre med ansvar for virksomhet, økonomi og arbeidsgiveroppgaver. Organisasjonsformen gir tydeligere lederroller og ansvarsforhold enn dagens kommunale modell, og kan blant annet gi bedre muligheter til å søke eksterne tilskudd. Samtidig innebærer overgangen at stiftelsen selv får ansvar for blant annet økonomi, ansatte, avtaler, forsikringer, IKT-løsninger og internkontroll.

For at overgangen skal være forsvarlig, må stiftelsen ha forutsigbare økonomiske rammer, egnede lokaler og et aktivt styre. Den videre virksomhetsoverdragelsen må derfor gjennomføres med utgangspunkt i due diligence-dokumentet og de avklaringene som følger av dette. At nåværende bemanning er midlertidige ansatte vurderes å forenkle virksomhetsoverdragelsen.

Samarbeidsavtalen mellom Sarpsborg kommune og stiftelsen skal regulere rammene for det videre samarbeidet, herunder kommunalt tilskudd, lokaler, rapportering, dialog og overgangsordninger.

Utredningen som er gjort siden vedtaket i 2023 viser samlet sett at en organisatorisk fristilling av Sarpsborg frivilligsentral er gjennomførbar. Kommunedirektøren mener at dette forutsetter tilstrekkelige økonomiske og administrative rammer for å håndtere funksjoner som i dag leveres av kommunen.

Konsekvenser økonomi, miljø og folkehelse:

Økonomi:

Etableringen av Sarpsborg frivilligsentral som stiftelse innebærer 100 000 kroner i stiftelseskapital og om lag 200 000 kroner i oppstartskostnader i 2027. Det samlede engangsbehovet er dermed inntil 300 000 kroner.

Stiftelseskapitalen finansieres med tidligere avsatte fondsmidler. Kommunedirektøren vil komme tilbake med forslag til bevilgning til oppstartskostnader når mer presis beregning foreligger.

I tillegg foreslås årlig bevilgning til leieutgifter økt med 100 000 kroner per frivilligsentral, fra 100 000 til 200 000 kroner. Dette innebærer en samlet årlig budsjettøkning på 200 000 kroner for de to frivilligsentralene.

Dagens økonomiske ramme for Sarpsborg frivilligsentral videreføres som driftstilskudd til stiftelsen. De årlige administrative kostnadene, foreløpig anslått til 100 000–125 000 kroner, forutsettes dekket innenfor denne rammen. Det foreslås derfor ikke en særskilt kommunal bevilgning til administrative kostnader.

Når økningen i leietilskudd er gjennomført, vil det samlede årlige tilskuddet til de to frivilligsentralene utgjøre 2 182 000 kroner.

Miljø:

Ingen vesentlige konsekvenser.

Folkehelse:

Sarpsborg frivilligsentral er en viktig lavterskel møteplass som bidrar til deltakelse, mestring, sosial tilhørighet og fellesskap. Sentralen legger til rette for aktiviteter og frivillig innsats for personer i ulike aldre og livssituasjoner.

En selvstendig stiftelse kan styrke frivillighetens eierskap til sentralen og bidra til videre utvikling av tilbudene. Dette vurderes å ha en positiv betydning for folkehelsen, særlig gjennom forebygging av ensomhet og utenforskap og ved å skape arenaer for aktiv deltakelse.